

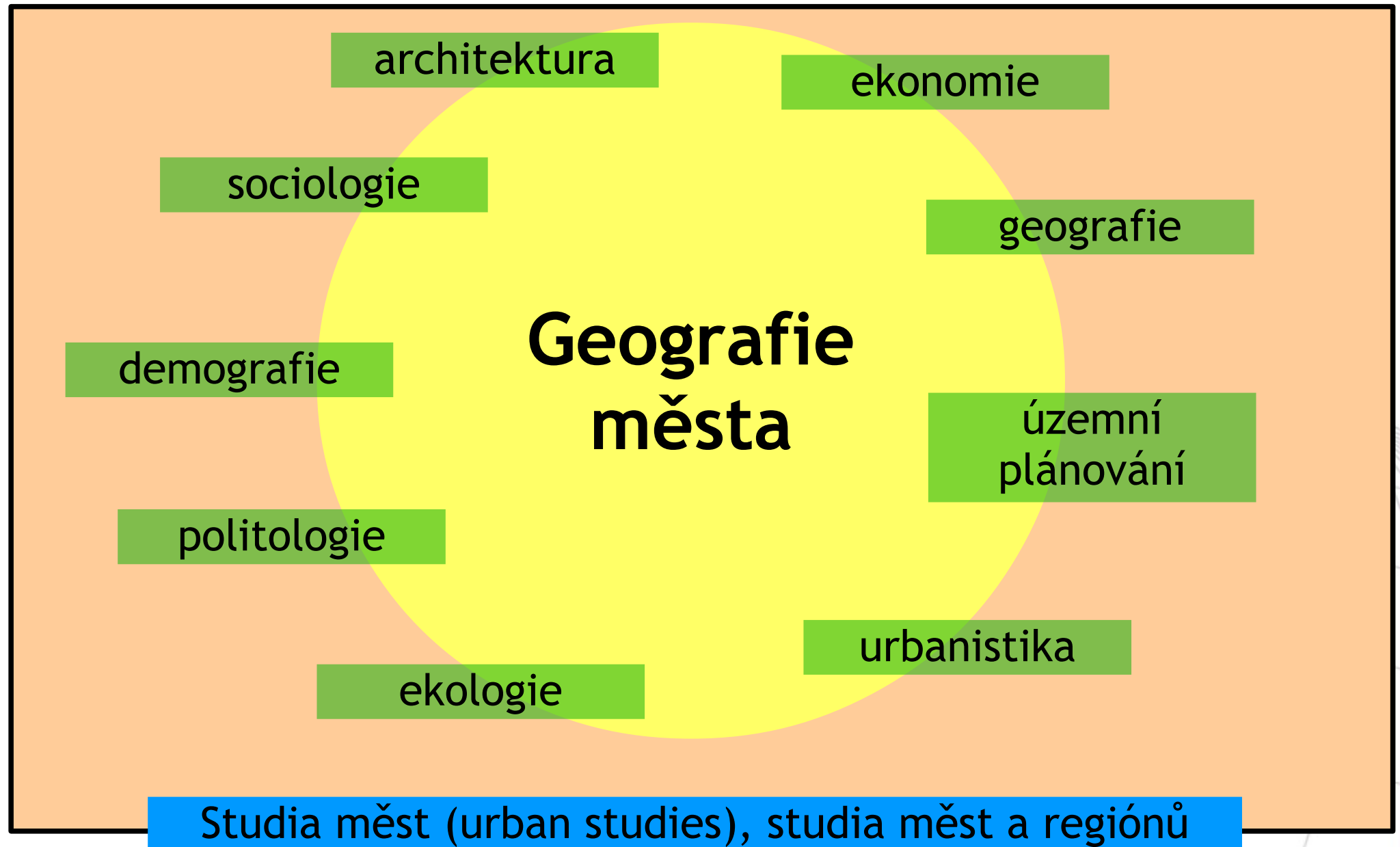
Geografie města

Přednáška z předmětu KMA/SGG

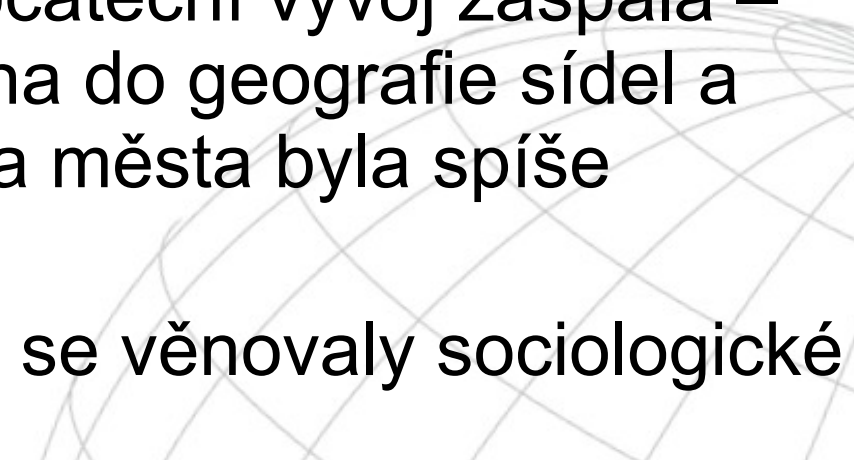
Otakar ČERBA

Západočeská univerzita v Plzni

Interdisciplinární obor

Stručná historie

- Geografie města je poměrně mladým odvětvím socioekonomické geografie
 - K jejímu rozvoji došlo především v období po druhé světové válce a v sedmdesátých letech 20. století.
 - Česká republika prudký počáteční vývoj zaspala – geografie města byla řazena do geografie sídel a osídlení, v níž problematika města byla spíše okrajovou záležitostí
 - Městům a jejich systémům se věnovaly sociologické nebo urbanistické studie
-

Funkce sídla

Jaké funkce musí mít sídlo, aby mohlo být počítáno mezi města?

- Názory se liší regionálně (v různých částech světa je pojem města odlišně chápán většinou v závislosti na velikosti a významu sídla)
- Pohled na město je také různý podle profese (zaměření) konkrétního člověka, který se městskými systémy zabývá – jiné definice města existují pro právní, statistické, administrativní, sociologické a další potřeby

Administrativní definice města

Jako město označujeme každou obec, která má městský úřad nebo magistrát (v tomto případě hovoříme o statutárních městech) – platné pro Českou republiku

Městský způsob života

Odlišení měst a vesnic je možné také vytvořit na základě **městského způsobu života**

- Je více anonymní, neosobní a účelový
- Narůstá počet fyzických kontaktů na úkor sociálních
- Klesá počet osobních vztahů, naopak stoupá počet vztahů profesionálních
- Ve městech se koncentrují sociálně patologické jevy (zločinnost, prostituce, závislosti, duševní choroby, rozpady manželství...)

Tento způsob definice spadá sice do prostoru sociologie, ale stále více se prosazuje i v geografii. Městským způsobem života, jeho vznikem, vývojem a vlivem na obyvatelstvo se zabývalo velké množství odborníků především z oblasti sociologie, ale i filosofie nebo geografie – Karel Marx, Max Weber, Emile Durkheim, Georg Simmel, Robert Park (vůdčí osobnost chicagské geografické školy) a další.

Znaky města

(podle L. Sýkory)

- vysoká hustota a koncentrace obyvatelstva
- relativní velikost (v porovnání s jinými sídly)
- vysoká koncentrace a kompaktnost zástavby
- specifická demografická, profesní a sociální skladba obyvatelstva
- koncentrace správních, řídicích a obslužných funkcí, jejichž význam přesahuje hranice vlastního města
- vysoká vnitřní diferenciací (různorodost) atd.

Klasifikace měst

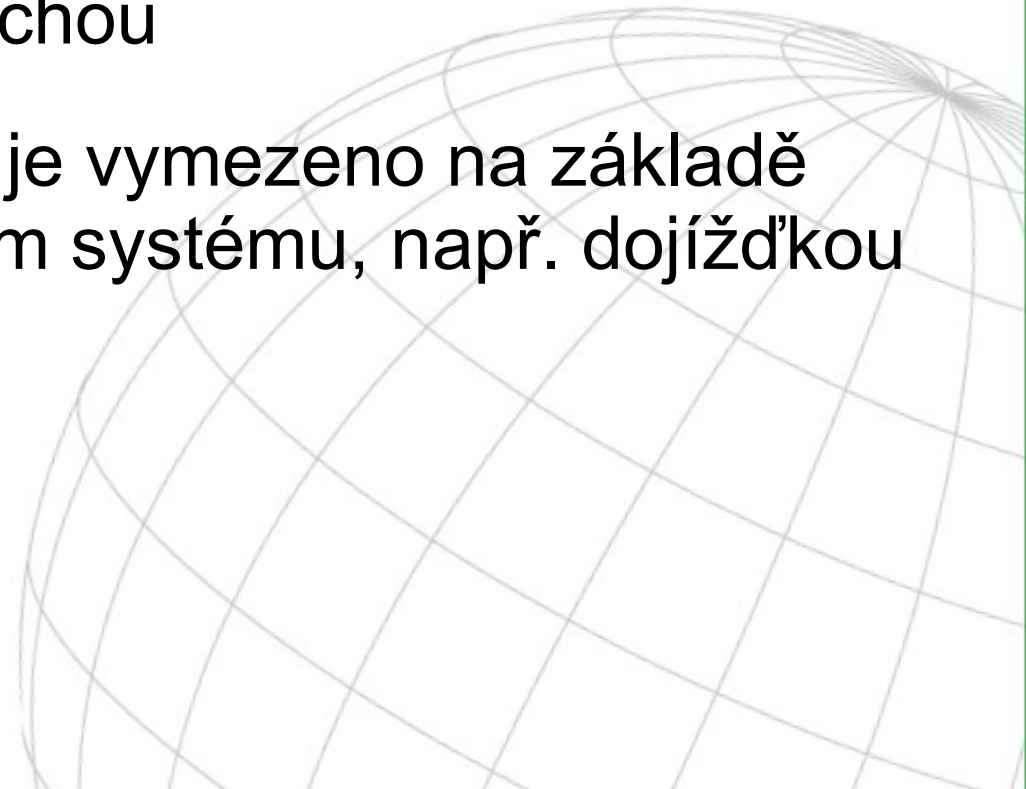
- Popisná kritéria (populace, poloha, půdorys, vzdálenost od centra)
- Vývojová kritéria = dynamika města (rostoucí, stagnující, upadající)
- Kulturně-civilizační kritéria (předindustriální, industriální, postindustriální...)
- Ekonomicko-demografická kritéria (např. podle převažujícího sektoru ekonomiky)
- Image, kvalita životního prostředí, (mezinárodní otevřenost)...
- **Většinou se používá kombinace kritérií**

Územní vymezení města

Administrativní vymezení – město je určeno administrativními hranicemi obce nebo jiného celku (katastrální území, sčítací okrsky, volební obvody...)

Morfologické vymezení – město je vymezeno kompaktní zastavěnou plochou

Funkční vymezení – město je vymezeno na základě integrity vztahů v městském systému, např. dojížděnkou za prací

Územní vymezení Plzně

Integrovaná doprava Plzeňska (IDP) od 1. dubna 2012

PLZEŇSKÝ KRAJ

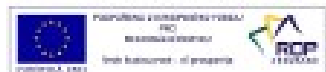
ČSAD autobusy Plzeň a.s.

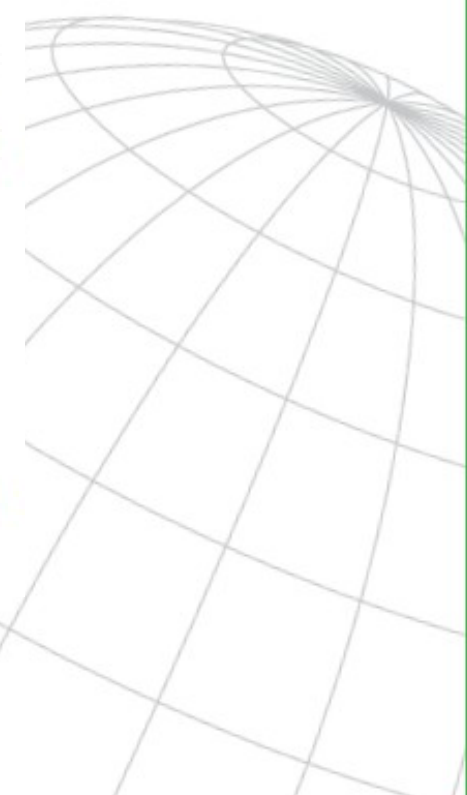
PROGROS a.s.

Město Plzeň

Projekt Plzeň IDP (1. etapa) je spolufinancován Evropskou unií

Více informací najdete na www.poved.cz

Vývoj měst

Již v době před začátkem našeho letopočtu existovala prosperující města s několika sty tisíci obyvateli

K bouřlivému nárůstu počtu měst a městského obyvatelstva došlo až v době průmyslové revoluce

V celkovém vývoji měst rozlišujeme tři základní fáze:

město před-industriální

město industriální

město post-industriální

Vývoj měst

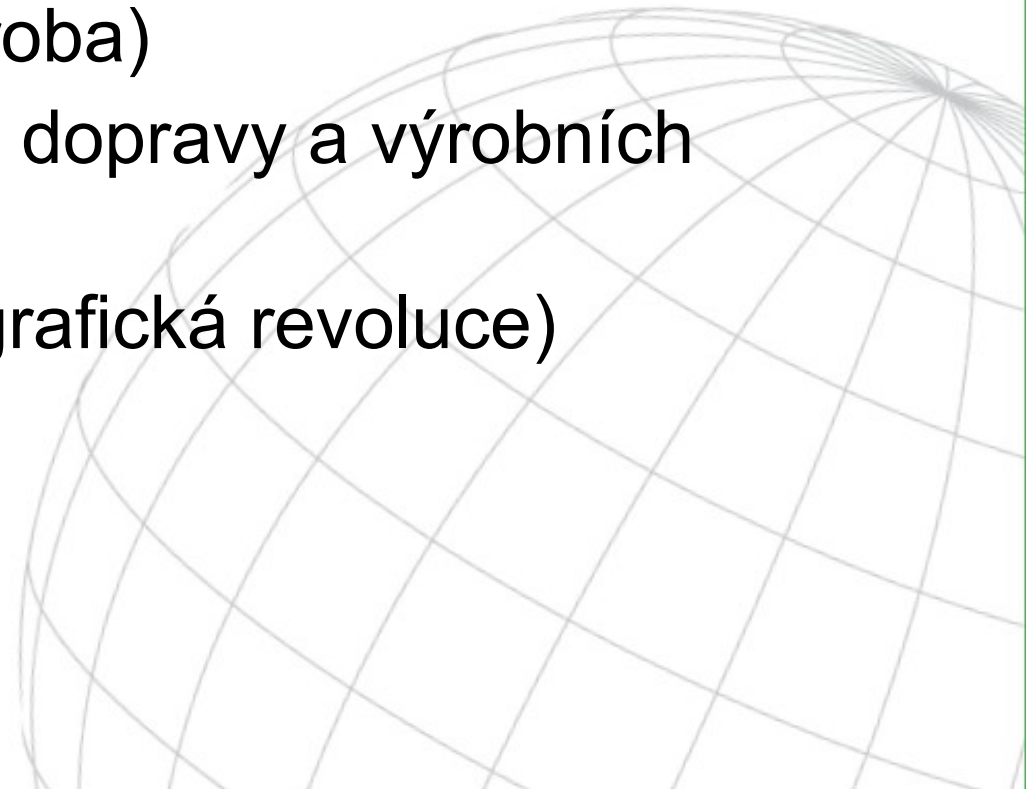
předindustriální období

- Neolitická revoluce (10-8 st. p.n.l.; oblast Předního Východu; přechod od společnosti lovců a sběračů k společnosti usedlé)
- V sídlech se koncentrovaly nezemědělské funkce – obchod, správa, vzdělání, řemesla...
- První města (vznikla z opevněných osad) – Jericho, Jarmo, Khriotikia na Kypru nebo Çatal Hüyük v Anatolii
- Později - Řím 1 mil., Paříž 200 tis, severoitalská a španělská města do 100 tis, Praha 40 až 60 tis.

Vývoj měst

industriální období

- Prudký nárůst měst
- Aspekty:
 - Politické (zrušení nevolnictví)
 - Ekonomické (velkovýroba)
 - Technologické (rozvoj dopravy a výrobních technologií)
 - Demografické (demografická revoluce)

Vývojová stádia měst

	Předindustriální město	Industriální město	Post-industriální město
Velikost (počet obyvatel)	Maximálně 250 000 obyvatel (většinou však méně než 100 000)	Prudký populační růst v důsledku technologických (prac. příležitosti) a sociálních (zrušení nevolnictví) změn – vznikají milionová města	Stagnace růstu obyvatelstva

Vývojová stádia měst

	Předindustriální město	Industriální město	Post-industriální město
Geografický význam	Místní, lokální (obchodní centrum pro nejbližší okolí)	Regionální nebo národní	Globální (integrace do mezinárodní dělby práce)

Vývojová stádia měst

Předindustriální město

Industriální město

Post-industriální město

Hustá, kompaktní zástavba uzavřená v hradebním systému

Bourání opevnění a s ním souvisící rozvolňování měst – úpadek center, rozvoj příměstských částí

Rozvolněné město, revitalizace center

Fyzická struktura

Vývojová stádia měst

Předindustriální město

Industriální město

Post-industriální město

Smíšená – dům má funkci obytnou i výrobní

Monofunkční zónování – obytné, dělnické, průmyslové části

Decentralizace výroby a obchodu, centralizace služeb, řídicích funkcí a kultury

Funkční struktura

Vývojová stádia měst

	Předindustriální město	Industriální město	Post-industriální město
Sociální struktura	<p>Prestiž jednotlivých společenských vrstev klesá postupně od centra (nejbohatší měšťané, aristokracie, duchovenstvo, vzdělanci...) k okraji města (chudina, otroci...)</p>	<p>Posilování středních vrstev na předměstí, centrální hierarchie se mění v sektorovou</p>	<p>Postupná polarizace, resp. opačná centralizace – okraje movitější vrstvy, střed chudší vrstvy</p>

Vývojová stádia měst

Ekonomická
funkce

Předindustriální
město

Centrum zemědělské,
řemeslnické výroby a
obchodu

Industriální
město

Průmysl (vznikala
nová města okolo
center průmyslu),
strojírenství, doprava

Post-industriální
město

Řídící funkce, služby
(finanční, poradenské,
reklamní,
telekomunikační...)

Vývojová stádia měst

Předindustriální
město

Industriální
město

Post-industriální
město

Nezávislost na šlechtě
(obyvatelé měst
většinou nebyli
nevolníci)

Hierarchie státní
správy

Potlačování politické
role ekonomickými
faktory

Politická
funkce

Urbanizační fáze

Podle Van den Berga,
1982

Moderní města se odlišují
podle změn vnitřní
struktury města

Urbanizace

Suburbanizace

Deurbanizace

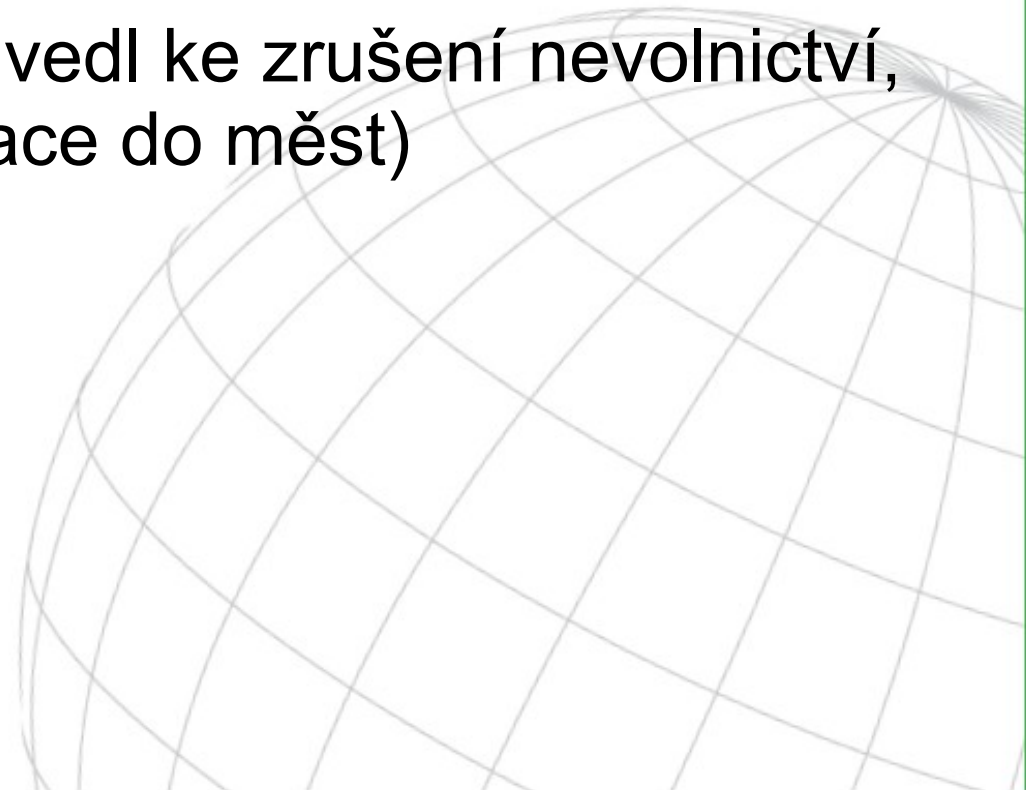
Reurbanizace

Urbanizace

Dochází k postupnému obestavování městského centra novými obytnými budovami, které se soustředí především okolo nových průmyslových závodů

Urbanizace byla způsobena především průmyslovou revolucí (nabídkou práce) a sociálními změnami (úpadek feudalismu, který vedl ke zrušení nevolnictví, čímž byla umožněna migrace do měst)

Suburbanizace

Rozvoj nízkopodlažní zástavby na okrajích města

Vznikají předměstí a satelitní města – do této zástavby se stěhují především vyšší vrstvy obyvatelstva, které dříve obývaly městské centrum

Dochází také k úpadku nebo alespoň ke stagnaci populace v městském centru

Transformace okrajového venkovského osídlení na městské, rozvolňování zástavby města a rozvoji dopravní infrastruktury

V komunistických státech suburbanizační proces spočíval především ve výstavbě mamutích sídlišť na okrajích měst

Suburbanizace & sociální stát

K rozvoji suburbanizace docházelo především po druhé světové válce – suburbanizaci umožňovala tzv. **politika sociálního státu**, která byla prosazována především v západní Evropě

Tato politika kladla důraz na vysokou sociální spravedlnost – dostupnost hypoték, garance minimálních mezd, sociální síť, zvyšování zaměstnanosti...

Intenzivní suburbanizace provázela také tzv. Baby-boom, který proběhl v západní Evropě v 50. a 60. letech

Deurbanizace

Velké snižování počet obyvatelstva centra města i vnějších městských částí – díky nižší porodnosti a migračním pohybům, kdy dochází ke stěhování na venkov, do menších měst, do nových měst nebo do metropolí

Odliv je typický pro oblasti (aglomerace), v nichž většina obyvatelstva pracovala v těžkém strojírenství nebo těžbě uhlí – tato odvětví stagnovala a obyvatelstvo hledalo nové pracovní příležitosti mimo průmyslová centra

Deurbanizace postihla v padesátých až osmdesátých letech 20. století velké průmyslové oblasti Německa, Belgie, Velké Británie nebo USA

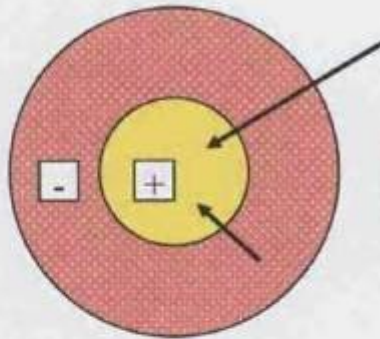
S deurbanizací souvisí také budování tzv. zelených zón kolem měst, které měly zabraňovat dalšímu rozrůstání měst na venkov

Reurbanizace

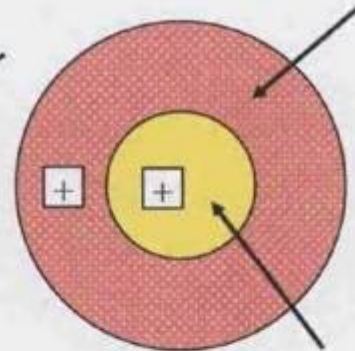
- Pro reurbanizaci jsou charakteristické oživovací procesy
- Dochází obnovování obytných funkcí v centrech měst, ke změnám zaniklých nebo upadajících průmyslových prostor na administrativně-obchodní centra nebo ke vzniku nových odpočinkových zón (parky, sportovní zařízení...)
- Procesy selekce (reurbanizace probíhá velice selektivně), komercializace a gentrifikace, typické pro reurbanizační fázi vývoje sídel, mají často také záporné důsledky (např. konflikty mezi novým obyvatelstvem a starousedlíky)
- Proces reurbanizace probíhá současně se suburbanizací a deurbanizací – hovoříme o tzv. cyklickém vývoji městských struktur

Vývojové fáze evropských aglomerací

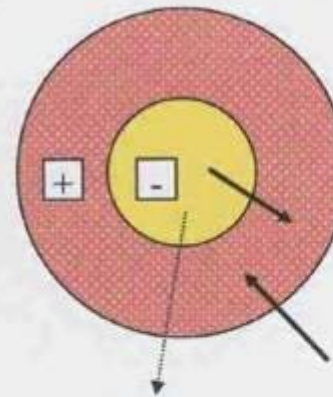
1. Koncentrace do jádra
(období klasické urbanizace)

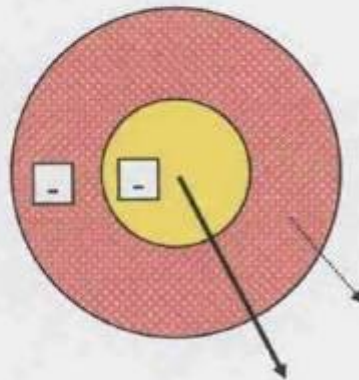
2. Plošný růst urbanizovaného prostoru (rozvoj aglomerace)

3. Suburbanizace

4. Desurbanizace

5. Reurbanizace

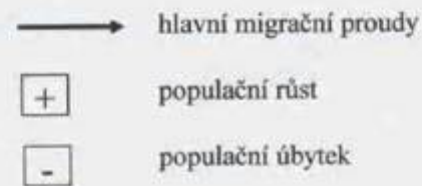
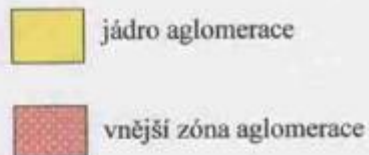
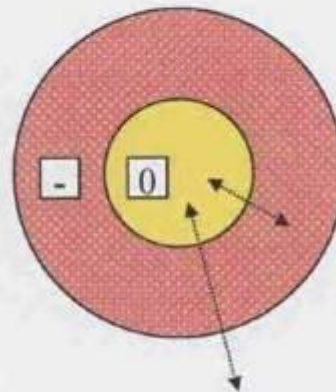

TABLE 3.1.
Stages of development in a Functional Urban Region (FUR)

Stage of development ^a	Classification type	Population change characteristics			
		Core	Ring	FUR ^b	
I Urbanization	1 Absolute centralization	++	-	+	} Total growth
	2 Relative centralization	++	+	+++	
II Suburbanization	3 Relative decentralization	+	++	+++	
	4 Absolute decentralization	-	++	+	
III Desurbanization	5 Absolute decentralization	--	+	-	} Total decline
	6 Relative decentralization	--	-	---	
IV Reurbanization	7 Relative centralization	-	--	---	
	8 Absolute centralization	+	--	-	

^a The terms urbanization, suburbanization, desurbanization, and reurbanization are here defined in the following manner:

Urbanization is in force when the growth of the core dominates that of the ring, while the FUR as a whole is growing.

Suburbanization is in force, when the growth of the ring dominates that of the core, while the FUR is still growing.

Desurbanization takes place when the decline of the core population leads to a decline of the population of the whole FUR.

Reurbanization takes place when the share of the core population in the total population of the FUR is increasing again, in type 7 because the core declines slower than the ring, and in type 8 because the core is growing again while the ring is still declining.

^b The concept of Functional Urban Regions is discussed fully in Chapter 5.

Globální města

Hlavní trend v proměnách měst = vznik tzv. **globálních měst** (světových měst, megacities)

Tyto změny souvisí s probíhající globalizací, nárůstem vlivu ekonomických struktur na úkor státu a také vývojem nových technologií

Hlavními důsledky globalizace měst jsou komercializace městských center, oddělení sfér (zón) služeb a výroby, vyšší separace jednotlivých zón (vznikají často velice striktně oddělené prostory – citadely, enklávy, ghetta), polarizaci jednotlivých společenských vrstev a také etnická a rasová segregace

Pro globální města je také charakteristická nezávislost majetných vrstev obyvatelstva na službách poskytovaným okolím, čímž dochází k separaci a izolaci takových sociálních vrstev

Vnitřní struktura měst

Studium vnitřní struktury města patří mezi priority současné geografie města – zabývá se vývojem **prostorových struktur** v čase (plošné změny, diferenciací...)

Pod pojmem prostorové struktury rozumíme především jednotlivé městské části – centrum, předměstí, čtvrti, funkční zóny apod.

Vývoj prostorových struktur je studován pomocí sledování nejrůznějších charakteristik (využití půdy, charakteristik obyvatelstva, využití bytového fondu apod.)

Znalosti vnitřní struktury města se uplatňují v rámci územního plánování ve veřejném i v soukromém (komerčním) sektoru

Složky struktury města

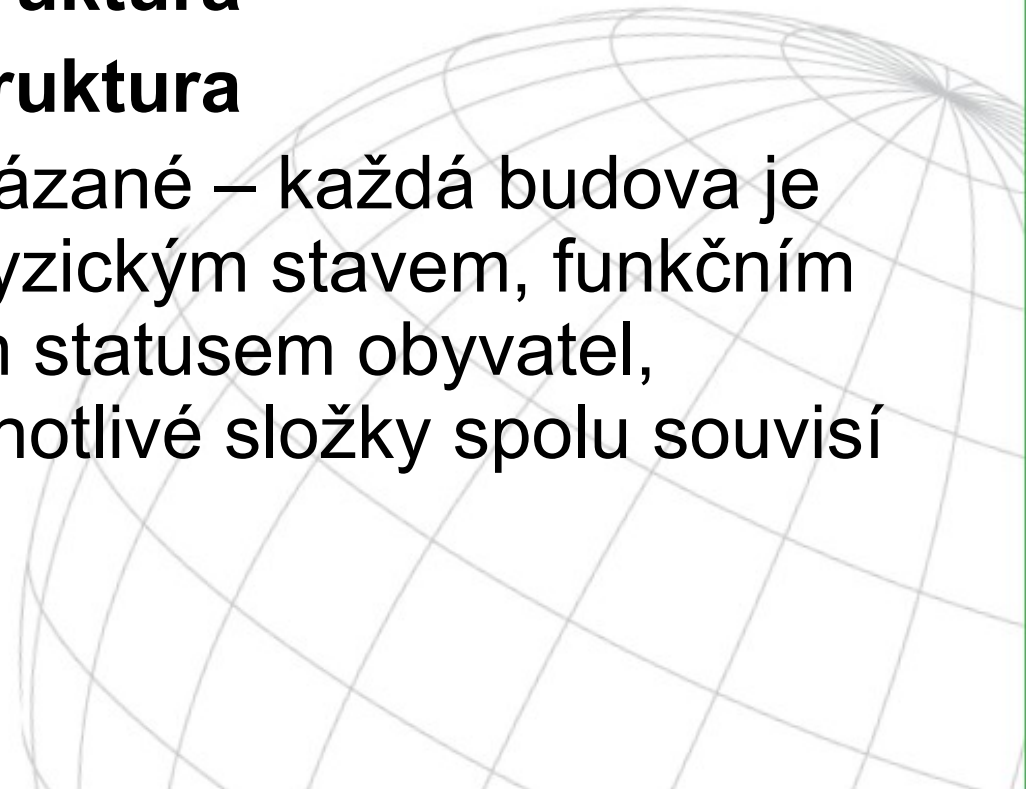
Rozeznáváme tři základní složky vnitřní prostorové struktury města

Fyzická prostorová struktura

Funkční prostorová struktura

Sociální prostorová struktura

Složky jsou vzájemně provázané – každá budova je charakterizována svým fyzickým stavem, funkčním využitím a také sociálním statusem obyvatel, přičemž samozřejmě jednotlivé složky spolu souvisí

Morfologie města

Fyzická prostorová struktura = morfologická prostorová stavba města + fyzický stav jednotlivých objektů + agregátní charakteristiky

Základními prvky morfologie města jsou **komunikace, pozemek a budova**

Ze základních prvků jsou utvářeny složitější struktury – uliční síť, bloky zástavby, urbanizační celky apod.

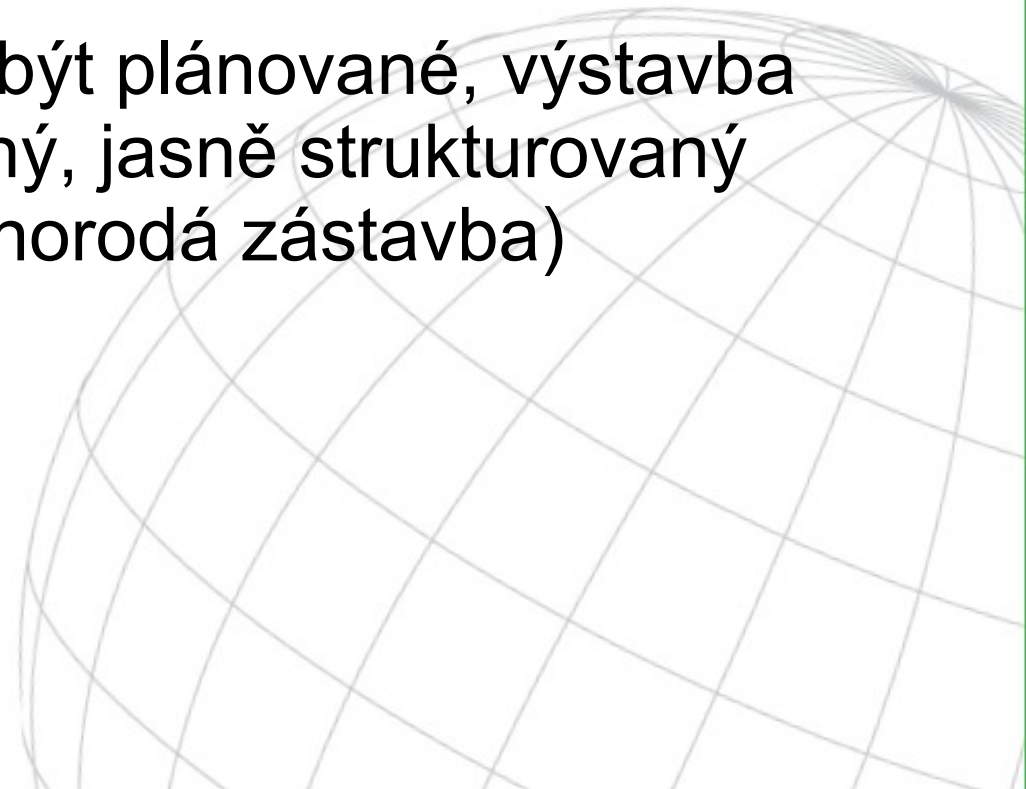
Morfologie zástavby má horizontální dimenzi (plošné rozmístění objektů) a vertikální dimenzi (výšková členitost objektů)

V morfologii měst se výrazně prosazují nejrůznější ekonomicko-společensko-kulturní vlivy (politika, náboženství, kultura, ekonomika...) – tyto faktory se nejvíce projevují ve stavbě uliční sítě ve městech

Morfologické procesy

Morfologické procesy rozdělujeme na **genetické** (procesy nové výstavby) a **transformační** (změny stávající výstavby)

Genetické procesy mohou být plánované, výstavba má homogenní, pravidelný, jasně strukturovaný charakter, postupné (různorodá zástavba)

Transformační morfologické procesy

Intenzifikační – zůstává zachována uliční síť a většinou i půdorys budov; dochází ke slučování parcel, nárůstu výšky budov, případně k zástavbě vnitrobloků

Asanační se zachováním uličních čar a vymezením bloků

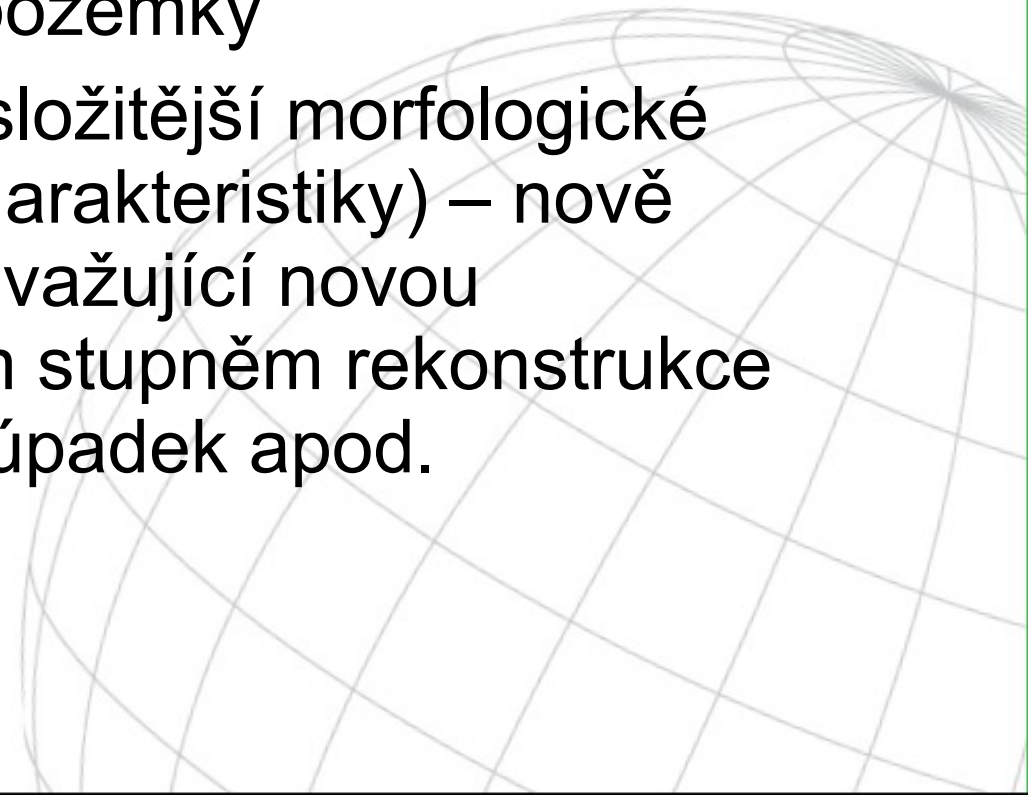
Asanační – vede ke změně uliční sítě, vymezení parcel i bloků; příkladem může být asanace židovského města v Praze na přelomu 19. a 20. století nebo zástavba centra menších měst panelovými domy v dobách socialismu

V současnosti jsou stěžejními tématy morfologie městské zástavby **transformace okrajového venkovského osídlení a revitalizace městských center**

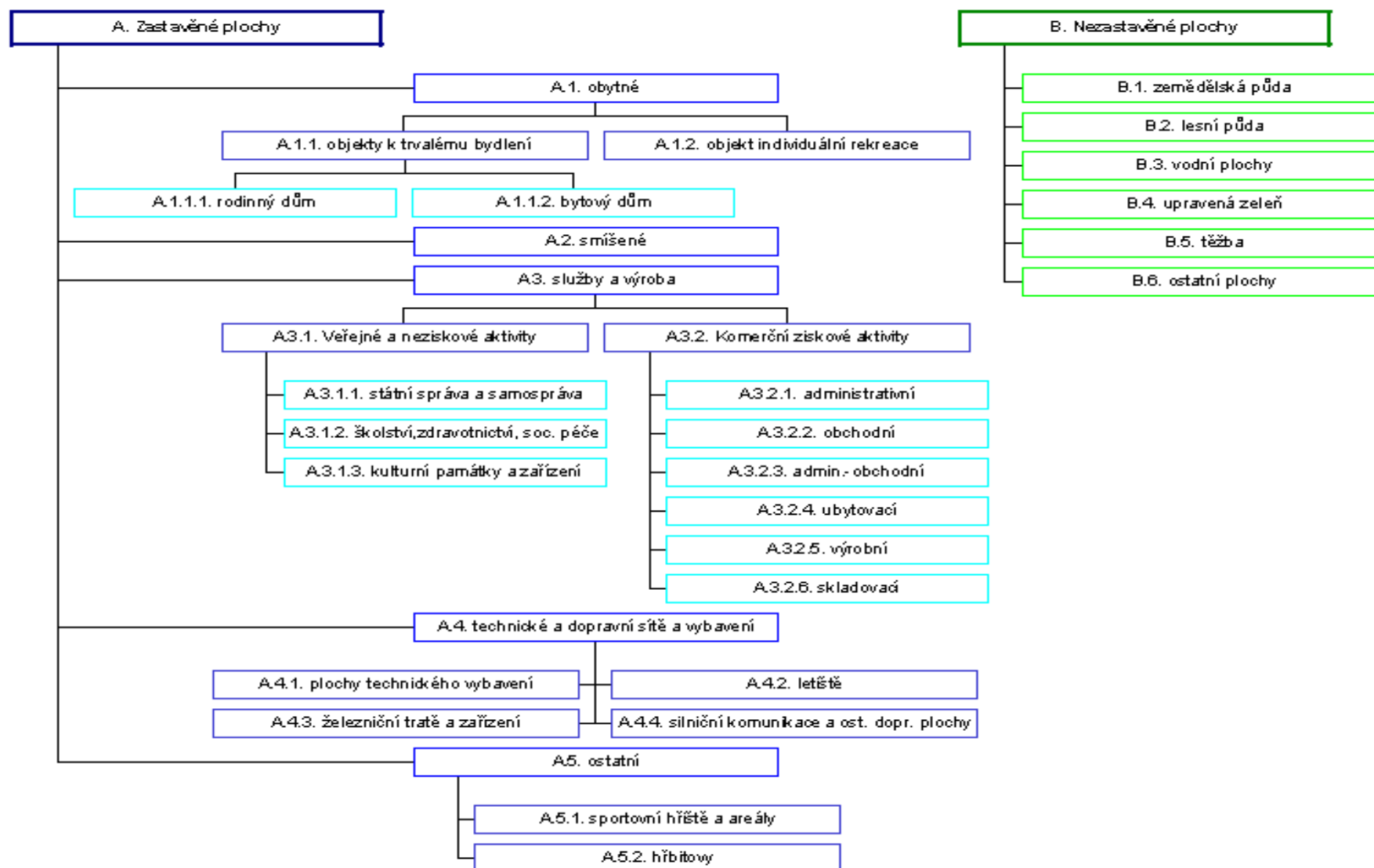
Fyzický stav objektů

Fyzický stav objektů hodnotíme podle různých klasifikačních systémů – například nově postavené objekty, plně rekonstruované objekty, částečně rekonstruované objekty, objekty v rekonstrukci, objekty v zachovalém stavu, zchátralé objekty a volné pozemky

Podobně klasifikujeme také složitější morfologické struktury (tzv. agregátní charakteristiky) – nově vystavěná čtvrt', čtvrt' s převažující novou výstavbou, čtvrt' s vysokým stupněm rekonstrukce a obnovy, čtvrt' vykazující úpadek apod.

Funkční využití plochy

Funkční struktura

Funkční prostorová struktura = rozdělení jednotlivých částí města podle funkce (funkčních složek, jednotlivých aktivit)

Můžeme ji vnímat jako provázanost jednotlivých funkčních složek městského systému

Existuje velké množství klasifikačních struktur:

- Rozdělení částí města podle parcelních kultur

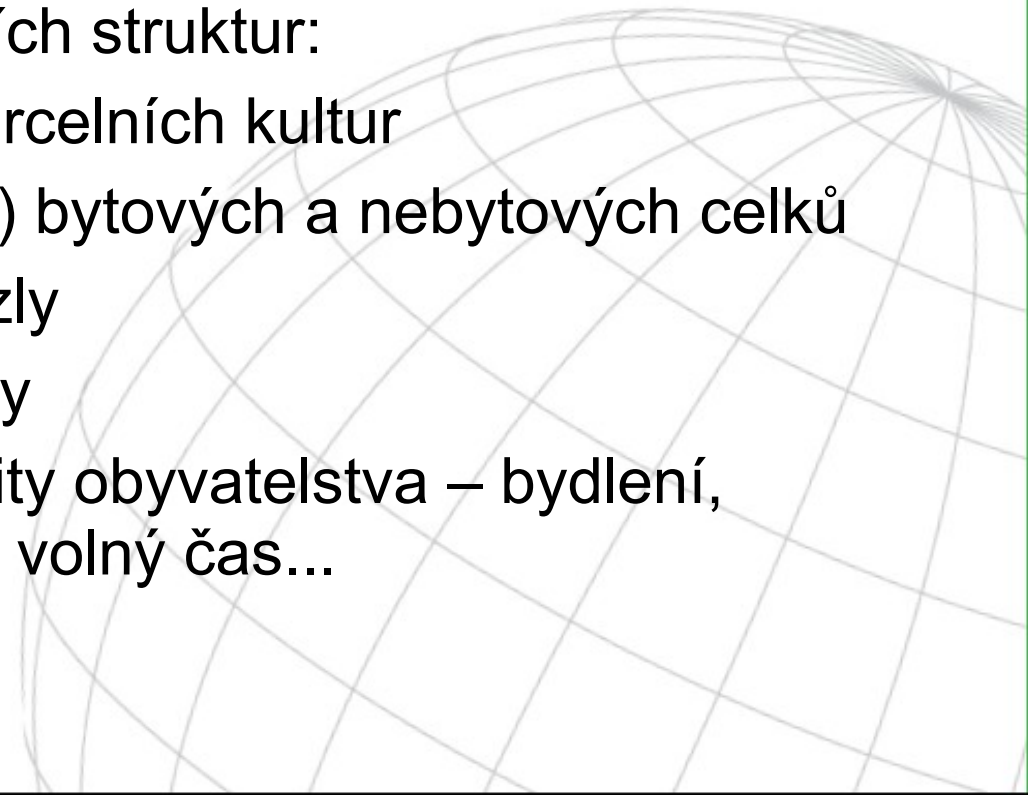
- Počet (plocha nebo také poměr) bytových a nebytových celků

- Liniové prvky, plošné prvky a uzly

- Monofunkční a polyfunkční celky

- Funkční složky vázané na aktivity obyvatelstva – bydlení, zaměstnání, doprava, služby, volný čas...

- Komplexní klasifikace

Sociální struktura

Jedná se o průzkum základních demografických charakteristik trvale bydlícího obyvatelstva

Používáme čtyři základní skupiny charakteristik:

Demografický status – věková struktura, velikost domácností, počet dětí...

Sociálně-ekonomický status – profesní struktura, kvalita bytového fondu, struktura příjmů a výdajů, vzdálenost a doba dojíždění...

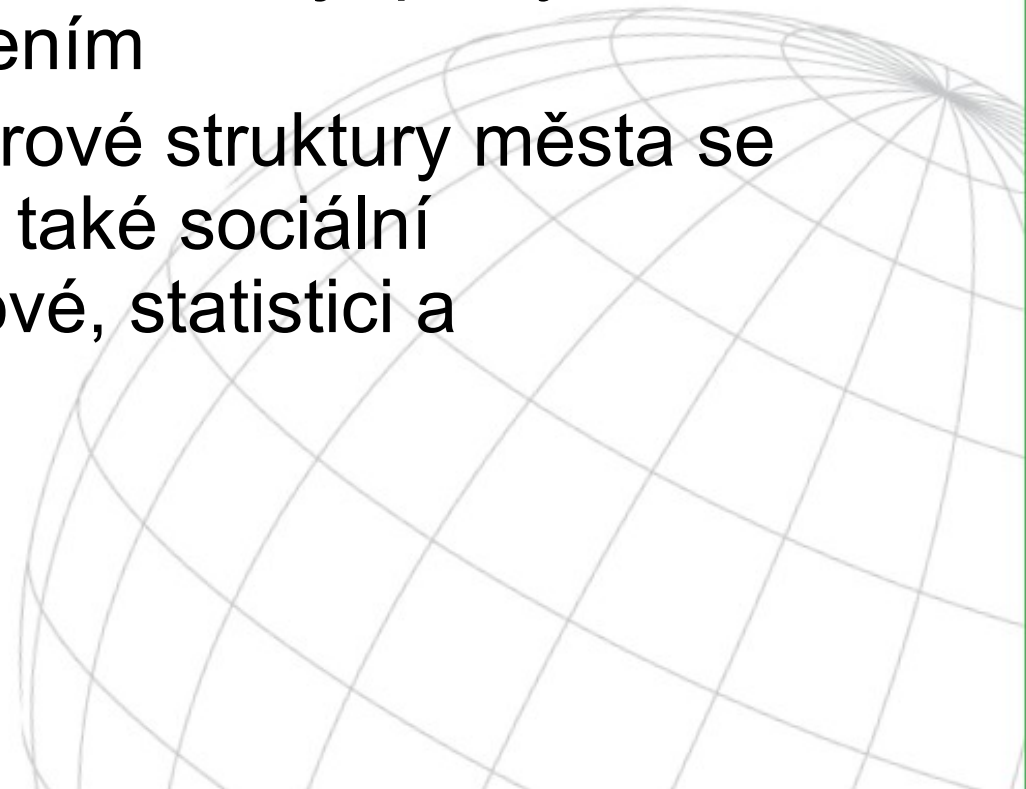
Etnický status – národnostní složení, etnickou homogenitu, náboženství... Sociálně patologické jevy – neúplné rodiny, rozvodovost, potratovost, kriminalita...

Sociální struktura

V některých případech sledujeme také přechodně bydlící, nelegálně bydlící, případně dojíždějící za prací či za rekreací nebo cestovním ruchem

Sociálně demografickou strukturu nejlépe vyšetříme širokým empirickým šetřením

Posuzování sociální prostorové struktury města se kromě geografů zabývají také sociální antropologové, sociologové, statistici a demografové

Porovnání sociálně prostorové struktury

Jestliže budeme porovnávat sociálně prostorovou strukturu různých územních celků, musíme se snažit dbát na dvě základní pravidla:

1. Srovnání je relevantní pouze v případě, že porovnáváme významově i velikostně shodné celky.
2. Menší jednotky, v nichž získáme také menší počet dat, se zdají být méně homogenní (setkáme se s výraznějšími extrémními hodnotami) než větší celky.

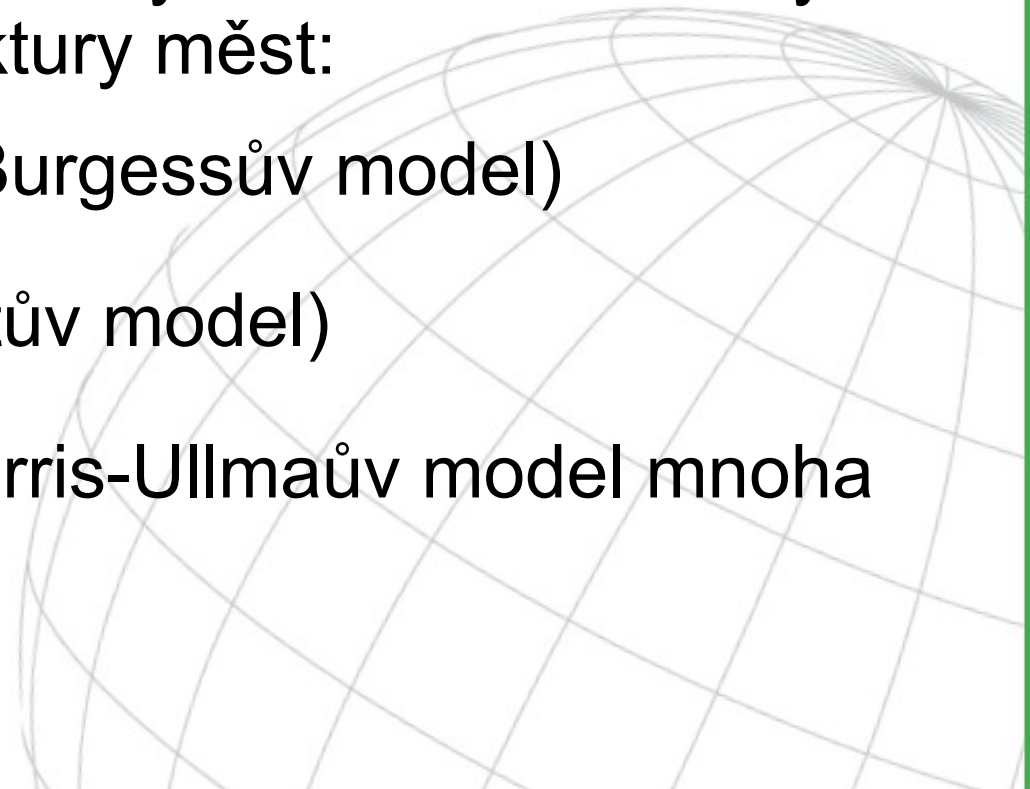
Modely sociálně prostorové struktury měst

V průběhu 20. století se vytvořily tři základní modely sociálně prostorové struktury měst:

Koncentrický model (Burgessův model)

Sektorový model (Hoytův model)

Vícejaderný model (Harris-Ullmaův model mnoha jader)

Koncentrický model

Postupně od středu k okrajům města dochází ke změnám některých demografických charakteristik (např. pokles věku obyvatelstva, růst velikosti domácností, vzestup počtu dětí)

Na okrajích měst vznikají chudinské čtvrtě s nízkým sociálním statusem obyvatelstva – slumy

Podle vzdálenosti od centra rozlišujeme následující vrstvy:

vlastní centrum (central business district – CBD)

velkoobchod a lehký průmysl

čtvrtě nižších společenských vrstev

čtvrtě středních společenských vrstev

čtvrtě vyšších společenských vrstev

oblast těžkého průmyslu

okrajová obchodní centra

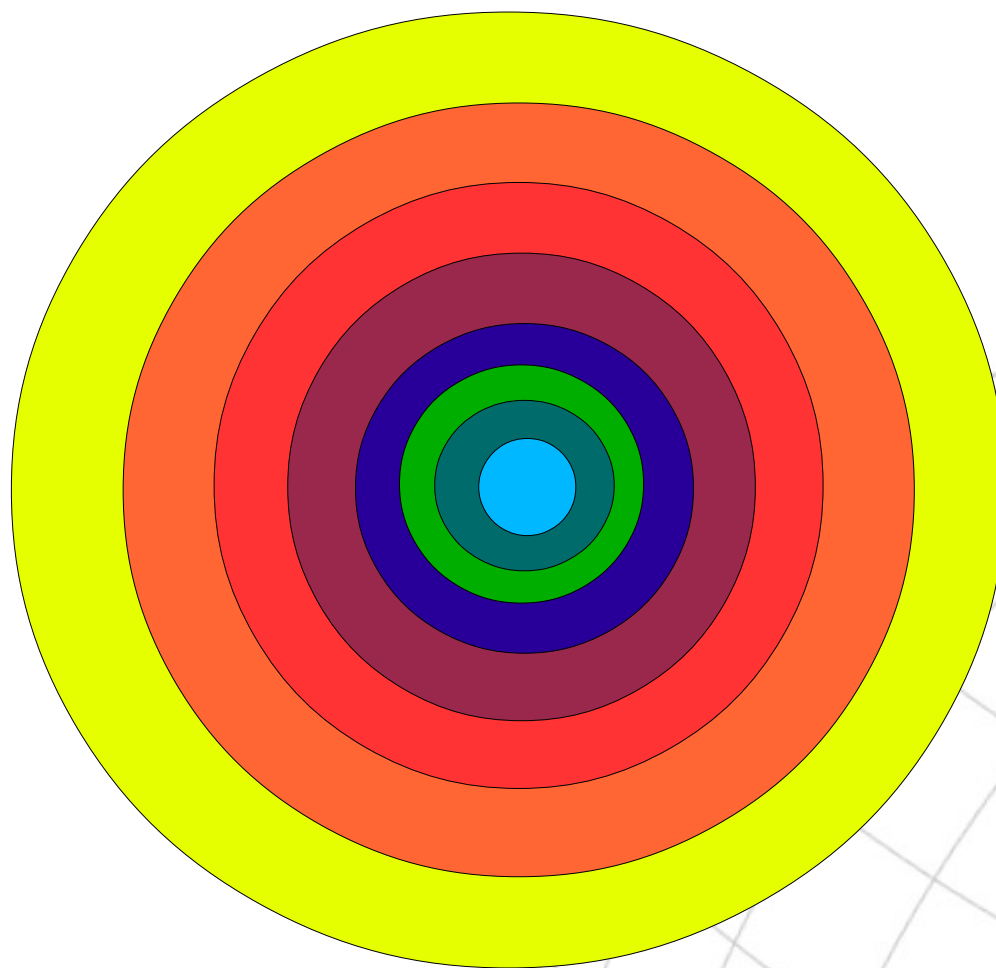
obytná předměstí

průmyslová předměstí

zóna dojížděky

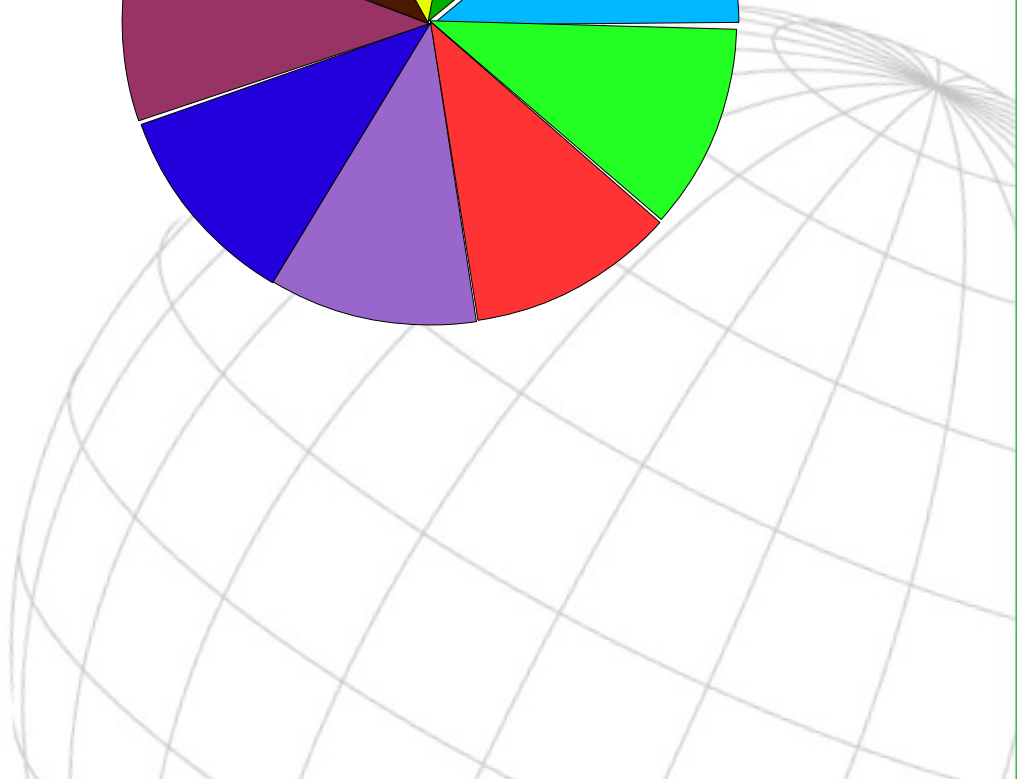

Koncentrický model

Sektorový model

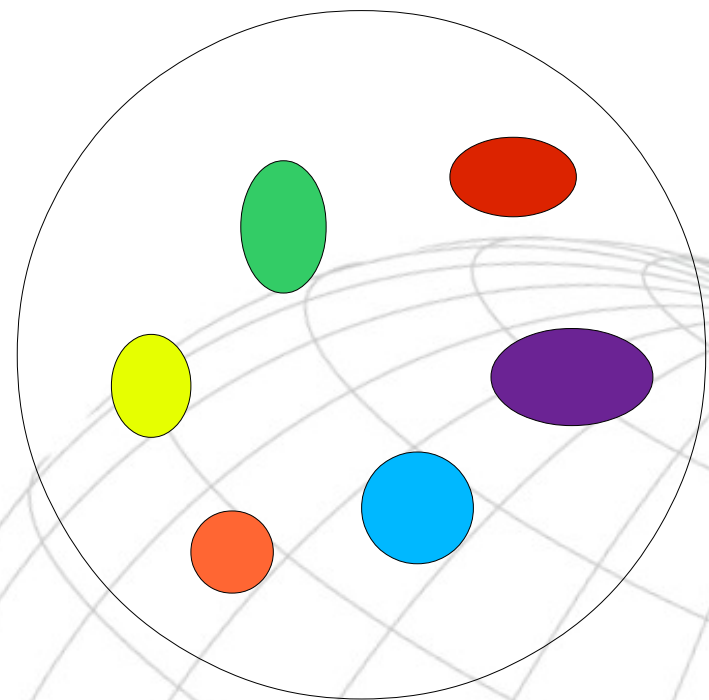
Ve městě se vytváří sektory směřující od centra k okrajům, v nichž můžeme nalézt obyvatelstvo s různým vzdělanostním nebo profesním profilem (vysokoškoláci, manažéři, pracující v těžkém strojírenství...).

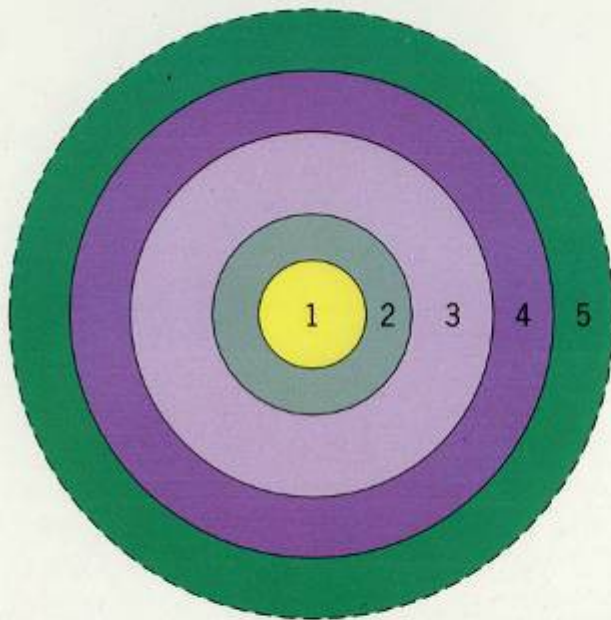
Vícejaderný model

S tímto modelem se můžeme setkat ve městech, kde široké zastoupení různých etnických skupin, které vytváří své do jisté míry izolované kulturní enklávy – ghetta

Teorie mnoha jader se ovšem neomezuje pouze na etnické zóny, ale týká se měst obecně – města mají více jader, z nichž každé má svojí specifickou funkci (průmysl, obchod, služby, sport, rekreace...)

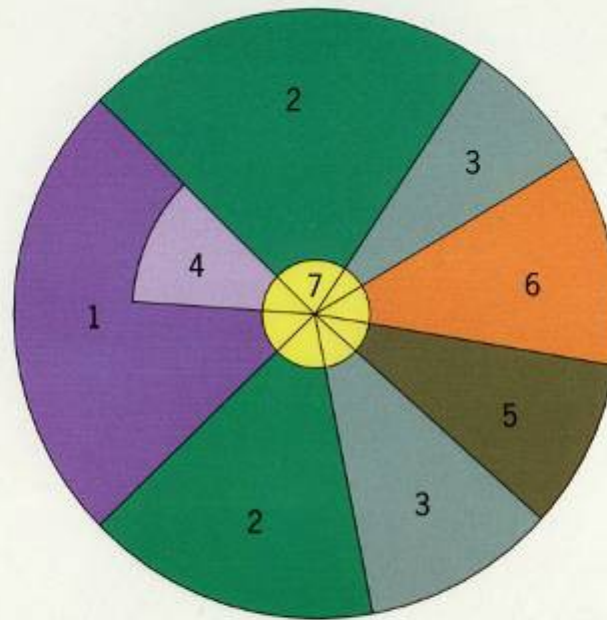
CONCENTRIC ZONE MODEL

A

1 Central business district	4 Zone of better residences
2 Zone of transition	5 Commuters' zone
3 Zone of independent workers' homes	

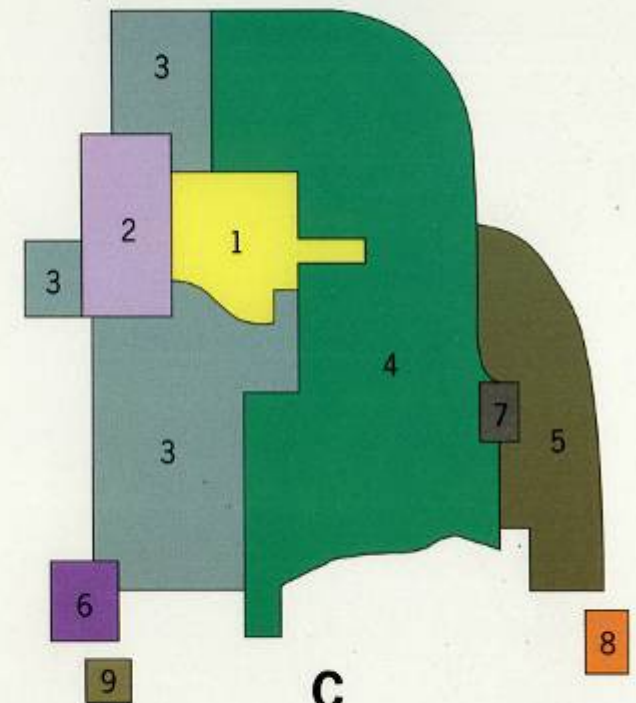
SECTOR MODEL

B

1 High-rent residential	4 Education and recreation
2 Intermediate-rent residential	5 Transportation
3 Low-rent residential	6 Industrial
	7 Core

MULTIPLE NUCLEI MODEL

C

1 Central business district
2 Wholesale, light manufacturing
3 Low-class residential
4 Middle-class residential
5 High-class residential
6 Heavy manufacturing
7 Outlying business district
8 Residential suburb
9 Industrial suburb

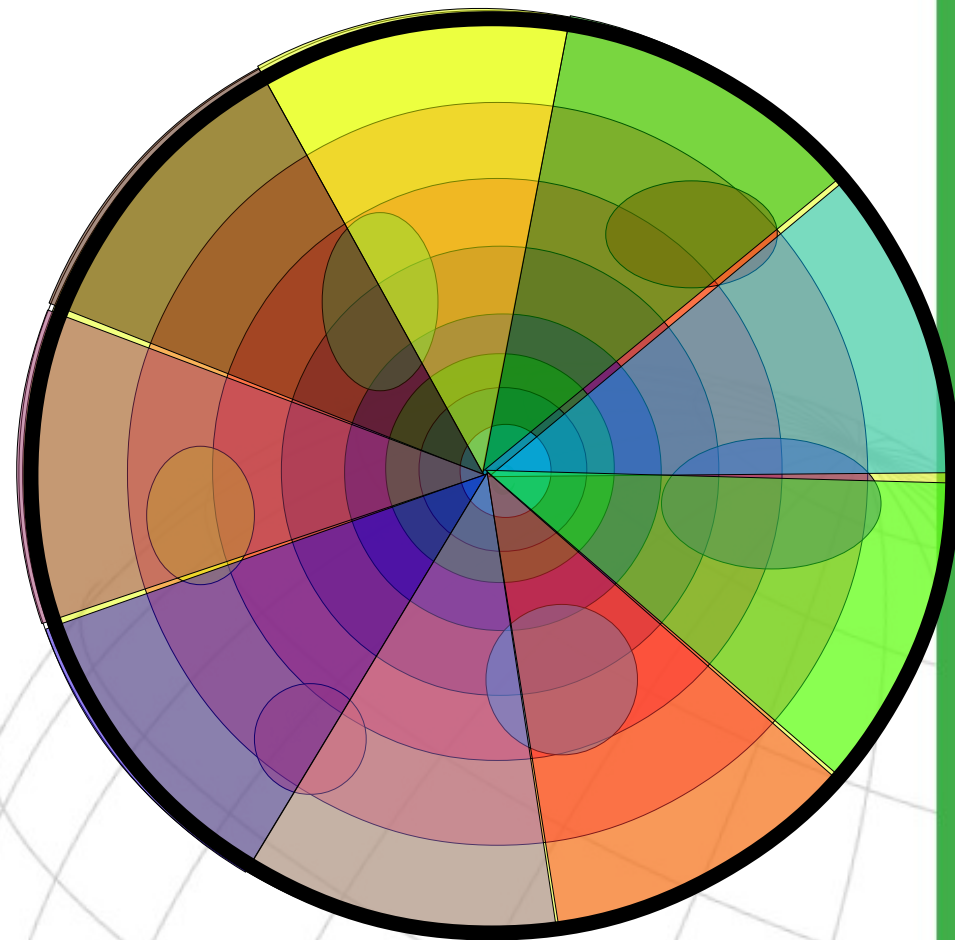
Sjednocení modelů

V praxi dochází k překrytí koncentrického modelu modelem sektorovým, přes se promítá model vícejaderný

Pokud hodnotíme prostorovou strukturu města podle tzv. rodinného statusu (plodnost, počet pracujících žen, typ domácnosti...) získáme koncentrický model

V případě ekonomického statusu (příjmy, druh zaměstnání, úroveň vzdělání...) se setkáme se sektorovým modelem

Při používání etnického statusu je výsledkem model vícejaderný

Kritika základních modelů

Základní modely byly podrobeny kritice pro jejich jednoduchost a staticnost – Hawley, Schnore, Firey

Kritiky stávající modely doplňovaly

- o vazby mezi jednotlivými komunitami

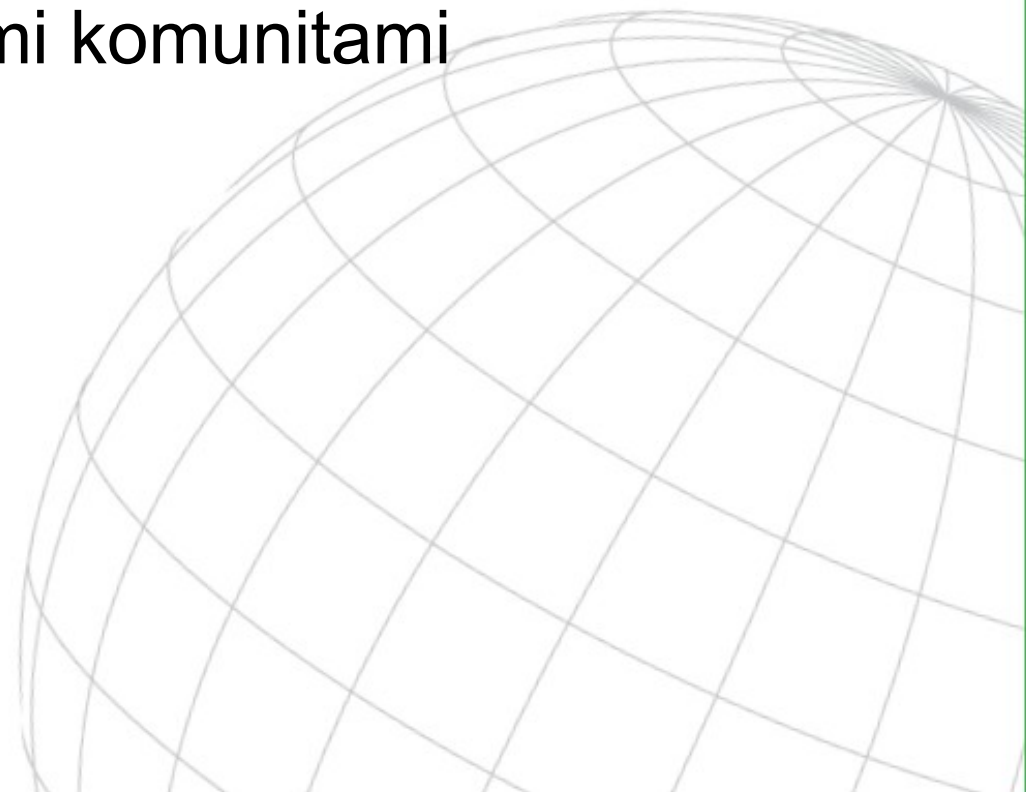
- funkce městských zón

- historický vývoj

- kulturní prostředí

- tradice

- prestiže apod.

Kvantitativní ukazatele

Hodnocení stavu městských prostorových struktur se často provádí pomocí nejrůznějších kvantitativních ukazatelů

Jeich použití je vhodné například pro práci s geografickými informačními systémy (GIS), neboť výsledkem jsou exaktní data a nich založené prostorové analýzy

Jednou z hlavní kvantitativních charakteristik je **míra segregace**

Míra segregace

Udává prostorové rozšíření skupin obyvatelstva v rámci celé populace

Základní vzorec výpočtu míry segregace má následující tvar

$$I = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^n \left| \frac{100 \cdot x_i}{X} - \frac{100 \cdot y_i}{Y} \right|$$

X a **Y** jsou celkové počty členů obou skupin obyvatelstva

x_i a **y_i** jsou počty obyvatel obou skupin v různých částech území

n znamená počet částí, na které je celé zkoumané území rozčleněno

I je index segregace, který nabývá hodnot 0-100, přičemž 0 znamená, že obě skupiny obyvatelstva mají podobné prostorové rozmístění, zatímco hodnota 100 znamená různorodé prostorové rozmístění a tedy i vyšší stupeň segregace

Změny v prostorové struktuře měst

Kromě hodnocení stavu městských prostorových struktur se geografie města zabývá především **změnami v prostorové struktuře města**, jejich **mechanismy** (sled postupných kroků, které vedou ke změně), **příčinami a důsledky**

Gentrifikace

Spočívá v revitalizaci městského centra a zároveň v postupném nahrazení původního obyvatelstva obyvateli s vyšším sociálním statusem (manažéři, profesionálové, tzv. Yuppies)

Pro gentrifikované oblasti jsou charakteristické malé domácnosti (jednočlenné, dvoučlenné) a luxusní byty

Často působí současně gentrifikační, revitalizační a komercializační procesy

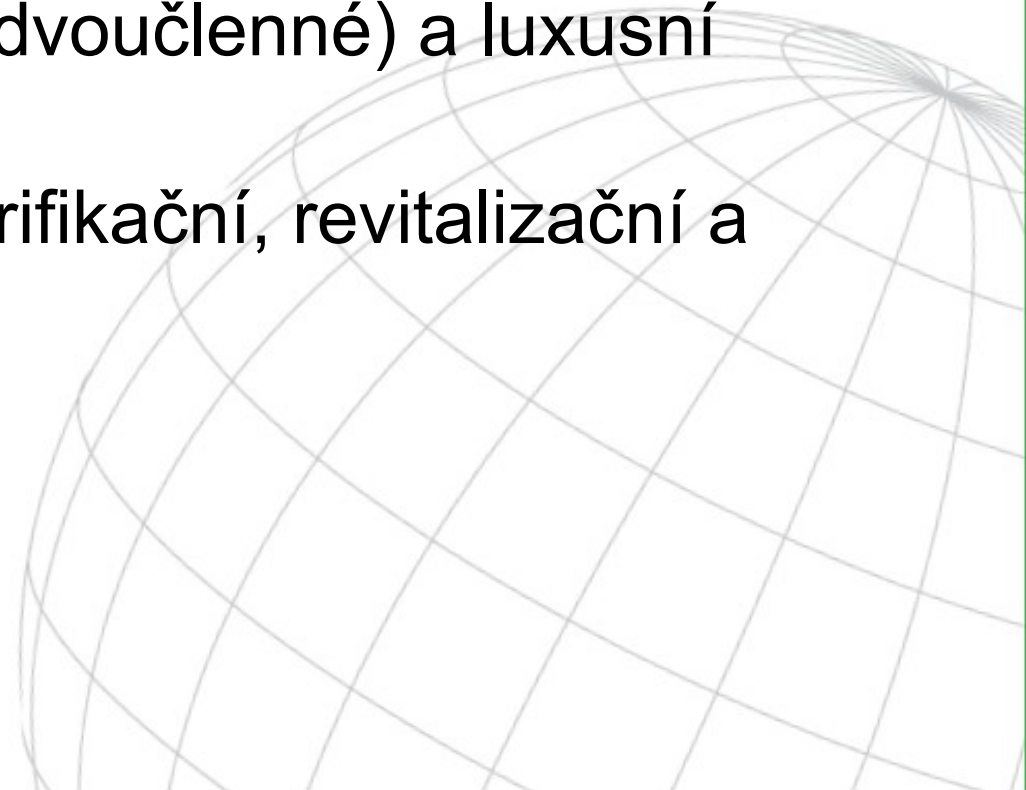
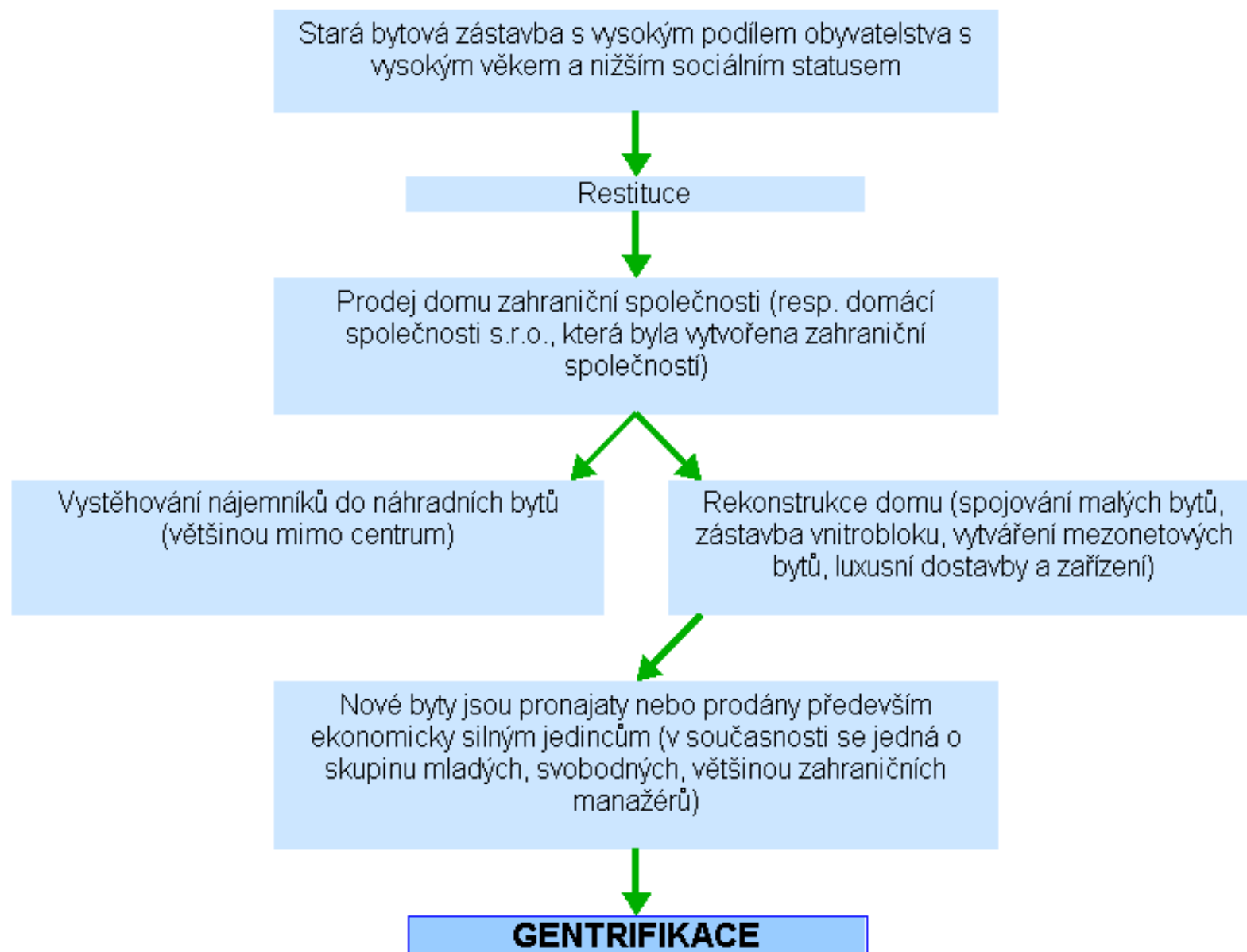

Schéma gentrifikace

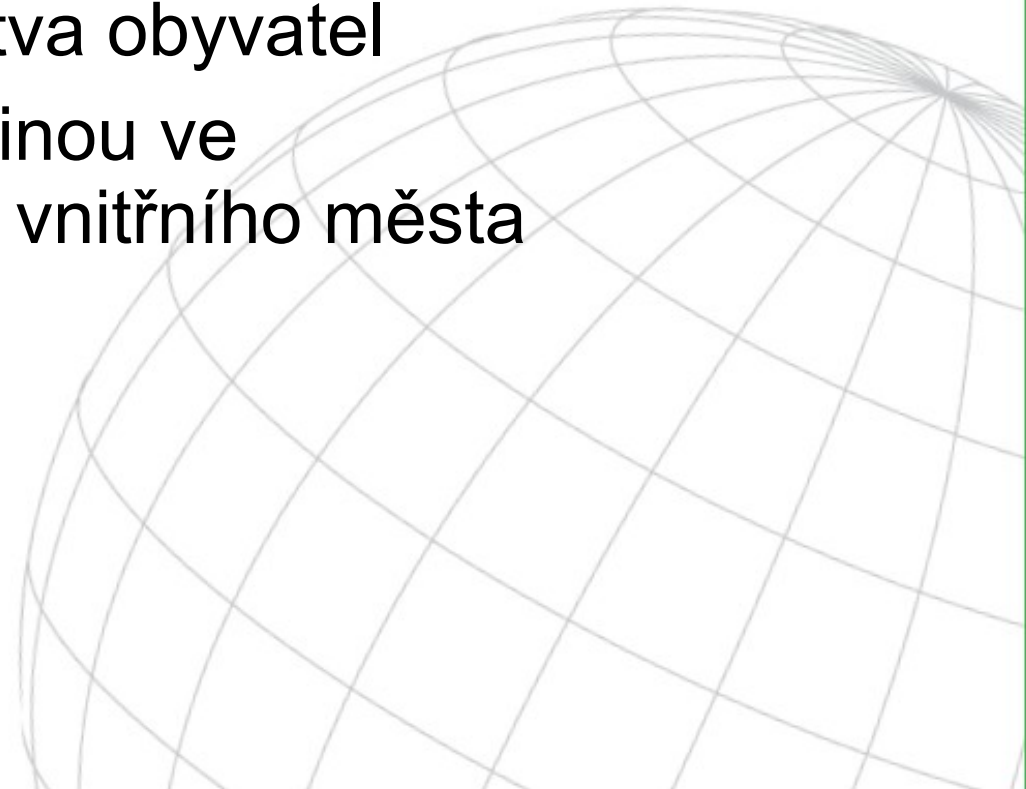

Ghettoizace

Vytváří se čtvrti obyvatel (obyvatelstvo je často etnicky homogenní a tvořeno přistěhovalci – etnické enklávy) s nízkou sociální i ekonomickou úrovní

Zároveň dochází k úpadku bytového fondu – tzv. dlouhodobě vyloučená vrstva obyvatel

Ke vzniku ghett dochází většinou ve zdevastovaných oblastech vnitřního města

Citadelizace

Vytváření totálně izolovaných, uzavřených a chráněných zón v atraktivním prostředí

Zóny soustřeďují nejbohatší vrstvy (elity) obyvatelstva

Citadelizaci můžeme označit jako určitou formu gentrifikace, obecně však platí, že citadely mají vyšší úroveň než gentrifikované čtvrti

Komeracionalizace & revitalizace

Komeracionalizace

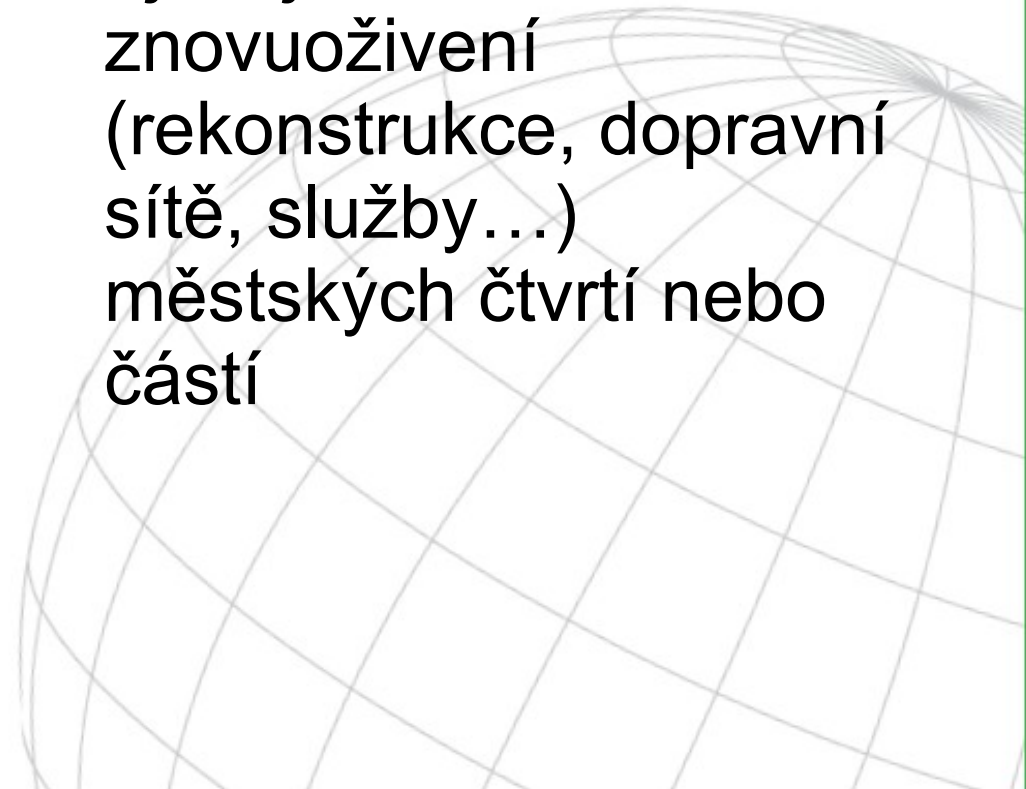
Týká se především
centrálních částí města

Dochází k vytlačování
bydlení komerční
zástavbou

Revitalizace

Oživení zástavby

Projevuje se ve
znovuoživení
(rekonstrukce, dopravní
sítě, služby...)
městských čtvrtí nebo
částí

Suburbanizace

Rozvoj zástavby na okrajích města určené pro vyšší nebo v současnosti spíše střední společenskou třídu

Transformace venkovské krajiny na městskou

Suburbánní zástavba má charakter rodinných domů v soukromém vlastnictví a zahrady

V souvislosti s přesuny služeb do suburbanizovaných oblastí hovoříme o vzniku tzv. **edge cities**, která nejsou závislá na městských centrech

Úpadek

Opak revitalizace

Souvisí s poklesem kvality bytového fondu, dopravních struktur... a také s odlivem obyvatelstva

Úpadkem jsou často postižené tzv. dělnické čtvrti, zvláště poválečné – dělnické čtvrti vystavěné před druhou světovou válkou a ležící nedaleko městského centra se stávají spíše cílem gentrifikace

